

І. Похильченко,
магістрант групи ПТБ-16-1мд.
Запорізької державної інженерної академії,
м. Запоріжжя
e-mail: irina-pohilchenko@mail.ru

ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

На сучасному етапі розвитку національних економік та окремих підприємств досить гостро стоять екологічні проблеми. В багатьох країнах саме екологічні проблеми досягають рівня соціально-економічних, саме це і створює необхідність екологізації інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність є одним із головних інструментів забезпечення конкурентоспроможності національних економік і окремих підприємств, а її ефективність підтверджена досвідом економічно розвинених країн. Інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентноздатних товарів та послуг. Процеси екологізації у своїй більшості потребують фінансових й інших витрат. Тому політика екологізації інноваційної діяльності має бути економічно зваженою. Для запобігання неефективних фінансових вкладень слід обґрунтовано обирати напрями стимулювання екологізації інноваційної діяльності з урахуванням реакції підприємств і ринку на заходи щодо екологізації.

Досліджуване підприємство ПАТ «Запоріжсталь» знаходиться в одній з найбільших промислових лідерів країни, в Запорізькій області. Запорізька область займає вигідне економіко-географічне положення. Вона розташована у південно-східній частині України і межує з Херсонською, Дніпропетровською, Донецькою областями. Південні кордони області омиваються водами Азовського моря, берегова лінія якого в межах області перевищує 300 км.

Запорізька область входить до числа регіонів України, які складають основу її індустріального та аграрного потенціалу. Посідаючи дев'яте місце в Україні за чисельністю населення, область тримає 2 місце за обсягом виробництва валової доданої вартості у розрахунку на одного мешканця після м. Києва.

Запорізька область входить до числа промислових лідерів країни, посідаючи перше місце серед регіонів за обсягом промислового виробництва у розрахунку на душу населення та одного працюючого у промисловості.

Промислове зростання регіону триває вже шостий рік поспіль і спостерігається практично у всіх галузях господарського життя.

В області зосереджені практично всі основні галузі промисловості, серед яких провідне місце займають електроенергетика, металургія, машинобудування, металообробка та хімія. Основу промисловості регіону складають металургійний та енергетичний комплекси, де виробляється 12,1% загального обсягу чавуну, 14% сталі, 15,6% готового прокату, 11,9% коксу, 26,5% електроенергії в Україні. Саме в металургійній промисловості одним з найбільших підприємств є МК «Запоріжсталь».

ПАТ «Запоріжсталь» - підприємство з повним металургійним циклом, яке займає лідируючі місця по виробництву сталі в Україні, обсягами експорту, постачання валюти, а також податкових відрахувань. У 2015 році комбінат перерахував до бюджетів усіх рівнів близько 2,5 млрд. гривень, що перевищує показники 2014 року на 73%.

«Запоріжсталь» одне з небагатьох підприємств в економіці України, яке в умовах кризи змогло зберегти виробництво і продовжити модернізацію з використанням сучасних прогресивних і відповідають всім світовим стандартам природоохоронних технологій.

Проектні потужності комбінату дозволяють виробляти близько 6,3 млн тонн агломерату, 4,2 млн тонн чавуну, 4,07 млн тонн сталі, порядку 3,7 млн тонн гарячого прокату, і порядку 1,2 млн тонн холодного прокату.

Завдяки постійній роботі по підвищенню ефективності виробництва ПАТ «Запоріжсталь» в 2015 році збільшив виробництво чавуну на 19%, сталі - на 5%, прокату на 3% в порівнянні з 2012 роком.

Унікальне географічне положення дає ПАТ «Запоріжсталь» логістичні переваги за рахунок близькості до джерел сировини і до портів.

ПАТ «Запоріжсталь» здійснює поставки в основні металоспоживаючі країни. У 2015 році комбінат відвантажив близько 3 млн 725 тис. тонн продукції в 51 країну світу.

Комбінат системно модернізує виробничі потужності, приділяючи особливу увагу питанням екології. Найбільші програми зачіпають аглодоменне і прокатне виробництва. За останні кілька років на підприємстві ввели в експлуатацію нову лінію безперервного соляно-кислотного травлення в цеху холодної прокатки № 1, модернізували доменну піч № 4, оснастили сучасними газоочисткаагломашинами №№ 1-5, а будівництво газоочисткаагломашини № 6 увійшло в завершальну стадію. У 2016 році на «Запоріжсталі» приступили до масштабної реконструкції доменної печі № 3.

Висока якість продукції підприємства підтверджується попитом на неї на внутрішньому й зовнішньому ринках. Вона затребувана більш ніж в 50 країнах світу (Туреччина, Італія, Польща, Росія, Сирія, Ізраїль, Болгарія, Ефіопія, Нігерія та інші), але стратегічним напрямком збутової політики комбінату залишається український ринок.

Для реалізації поставлених цілей ВАТ «Запоріжсталь» послідовно вирішує стратегічні завдання: вироблення високоякісної металопродукції, що задовольняє потребам клієнтів; модернізація й реконструкція основних виробничих фондів; впровадження передових технологій і інновацій; досягнення лідируючих позицій в галузі виробництва, керування й організації бізнес-процесів; забезпечення промислової безпеки, здоровіших і безпечних умов праці; скорочення техногенного впливу на навколишнє середовище.

МК «Запоріжсталь» веде активну модернізацію та реконструкцію існуючого обладнання, впроваджує інновації, постійно збільшуючи обсяги та ефективність виробництва, підвищуючи якість продукції, скорочуючи витрати. Пріоритетними напрямками техпереозброєння є: енерго- та ресурсозбереження; підвищення якості та розширення сортаменту металопродукції; збільшення виробництва продукції; захист навколишнього середовища.

В 2012-2013 році комбінатом було реалізовано такі інвестиційні проекти: введення в дію базового складу вугілля в комплексі установки ПВП в доменному виробництві; реконструкція агломашини № 1 з будівництвом нової ефективної газоочисної установки.

На даний момент МК «Запоріжсталь» продовжує розвиватися і реалізує наступні модернізаційні проекти:

1) Будівництво нової лінії солянокислотного травлення з установкою регенерації соляної кислоти. Введення в експлуатацію нової лінії солянокислотного травлення і УРСК дозволить скоротити на 83 % викиди пари сірчаної кислоти і повністю ліквідувати скиди комбінату в річку Дніпро від цеху холодної прокатки, а також збільшити обсяг виробництва труєного металопрокату на 212 тис. т / рік; в результаті процесу регенерації соляної кислоти побічним продуктом буде виробництво 16,8 тис. т / рік оксиду заліза , який дозволить частково замінити шихту при виробництві агломерату на комбінаті. Бюджет проекту складає 730 млн. грн.

2) Відновлювальний ремонт ДП-4. Проектом реконструкції передбачено нові системи аспірації ливарного двору і підбункерного приміщення, заміна використання природного газу на пиловугільне паливо. У результаті реконструкції ДП- 4 збільшиться продуктивність печі до 1112 тис. тонн чавуну на рік (з 1052 тис. т). Аспіраційна установка ливарного двору і підбункерного приміщення печі включає в себе укриття жолобів і

місцеві відводи пилогазової суміші з очищенням в рукавному фільтрі, який забезпечує ступінь очищення до європейських нормативів. Інвестиції складуть близько 600 млн. грн.

3) Реконструкція газоочисткиагломашины № 2. Реконструкція газоочистки дозволить знизити вміст пилу до 50 мг/м³; сірчистого ангідриду - до 400 мг/м³; а також дозволить поетапно знижувати скидання шламових вод від оборотного циклу аглофабрики. Завдяки даному заходу екологічна обстановка в м. Запоріжжя покращиться. Бюджет проекту становить 80 млн. грн. Окрім цього Комбінат «Запоріжсталь» в п'ятий раз провів екологічну акцію «Врятуємо Дніпро разом!». В рамках цієї екологічної ініціативи 5 листопада 2016 року в Дніпро випустили близько 10 тисяч молодих особин, риби, зібрали з дна річки близько 500 кілограмів сміття, а з берегової лінії - близько 16 тонн.

В акції «Врятуємо Дніпро разом!», яка проходила паралельно з волонтерської ініціативою «Чисте місто», взяли участь 1100 запорожців: студентів, представників громадських організацій, небайдужих городян, співробітників Обласної федерації підводного полювання, дайвінгу та рибальства, міської організації товариства мисливців і рибалок і національного заповідника «Хортиця».

Також у своїй діяльності ПАТ «Запоріжсталь» дотримується принципів корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку.

Основні напрямки соціальної політики підприємства - постійне підвищення рівня життя працівників підприємства, створення умов для повноцінної праці і відпочинку, адресна та благодійна допомога малозабезпеченим та нужденним, якісне медичне обслуговування.

Соціальні програми МК «Запоріжсталь» включають в себе підтримку працюючих співробітників та ветеранів комбінату, можливість оздоровлення та санаторно-курортного лікування, організацію літнього відпочинку та оздоровлення дітей запоріжсталівців, підтримку молодіжних ініціатив, надання матеріальної допомоги тим, які йдуть у відпустку, премії до святкових дат, участь у спортивних та культурних заходах і багато іншого.

Один із соціальних пріоритетів МК «Запоріжсталь» - турбота про ветеранів комбінату. Підприємство матеріально підтримує непрацюючих пенсіонерів - це щомісячні виплати, виплати до державних свят і до дня літньої людини. Ветерани комбінату можуть відпочивати і оздоровлюватися в санаторії-профілакторії та пансіонаті. Також «Запоріжсталь» на постійній основі підтримує свої ветеранські організації.

Комбінат проводить ряд заходів соціальної спрямованості за допомогою Палацу культури металургів, дитячого оздоровчого центру «Супутник», спортивного комплексу, яхт-клубу, пансіонату «Металург», бази відпочинку «Надія», санаторію-профілакторію на о. Хортиця та молодіжного табору «Бригантина».

Можна зробити висновок, що металургійний комбінат «Запоріжсталь» на даному етапі свого розвитку веде активну соціальну, екологічну, економічну та інвестиційну діяльність, яка здійснює позитивний вплив на розвиток Запорізького регіону.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]: <http://www.zaporizhstal.com>
2. [Електронний ресурс]: <http://smida.gov.ua/>
3. Майорова, Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник/Т В Майорова. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с
4. [Електронний ресурс]: <http://www.investmentzp.org>